

Велимир Петров

Юнак лозе копае

Забелязах едно много интересно природно явление, касаещо моята особа или по-точно, части от моята особа. Въпреки една доста обоснова на съпротива, щото да не занимавам мисловните си органи с проблемите на опорно-двигателния ми апарат, се наложи да се ангажирам.

Установих, че когато наближи да си копая лозето, възникват рецидиви на отдавна отзвучали болести. Особено в кръста. Както и в раменния пояс. Също в крайниците и прикрепените към тях подробности.

Пристъпих внимателно към това си откритие и, да си призная, с известно подозрение. Дали не се касае за изнудване от страна на някои, надявам се – само на някои отделни органи и в случай, че не обърна достатъчно внимание, да ме поставят на колене и лозето да остане Заложих модулен експеримент, тип уловка, адресиран към невралгичните точки със съмнителна репутация. Високо на глас си казвам „... я виж ти, великденчето превзело цялото лозе! Ще го задуши съвсем, ще си имам проблеми в количествено отношение с винената реколта. Утре – живот и здраве, ще го прекопая аз това лозе, ще види то...“.

Прозвуча съвсем убедително, нали имам известен артистичен талант. Включих самонаблюдението. Мобилизирах цялата си сетивна система. Това беше по време на сутрешното кафе, когато обикновено се вземат важните за деня програмни решения.

Някъде към второто кафе, отдалечен сензор подаде сигнал за зараждаща се болка. Толкова слаб, че в мирно време нямаше да му обърна внимание. Достатъчен, обаче, да разбере, че съм на прав път.

Към обедната ракийка, вече болката се съсредоточи между лявото рамо и лакета и чувствително ме затрудни при боцкането на салатката. А какво е обедна ракийка с опорочена салатка...

По време на следобедната дрямка, лявата ми ръка съвсем се обезд-вижи. Появи се реална опасност, вечерта да не мога да оперирам достатъчно сръчно със сифона-сода, за да си цръкна шприц в силното гъсто винце.

Засякох параметрите на поражението и за да не се обърне срещу мене, включих експеримента на задна скорост. Фокусирах върху негърпимата вече болка и с уж небрежен, но школуван глас бих отбой: „... абе, какво копане утре – то сигурно ще вали, я как ме е притегнало рамото! Никакво копане! Какво ти копане след дъжд...“.

До петнадесет минути... и нещо, но в никакъв случай половин час, болката отзвуча, сякаш никога не е била. Вечерта бодро оперирах със шприцованото винце и още нещо.

Сутринта си мислих само за странични неща. С подчертано

еротично съдържание, за тонус и акумулиране на енергия. След последната глътка кафе, уж случайно минах покрай мотиката, без да я погледна, с многократно отработено движение я грабнах и на бегом се изнесох в лозето. Докато тъмните сили се окопитят, бях отхвърлил доста от копанта...

Оказва се, че в теоретично-психологичен план съм добре подготвен. Зареден с ентузиазъм и добри намерения. Без да съм груб материалист, отчитам, че доброто ми лозенце се държи добре. Бяло винце, червено, ракийка, че и конячек. Дава благинки, но си иска грижите.

И в инвентарно-практически план съм неуязвим. Зареден съм с цял набор мотики. Една през друга по-хубави. Имам мотика, шарена като хурка. Една кокетна „Солинген“, както и една, на която сестра и служи в етнографски музей. Също така, две с двойно амбриране, проектирани за тандем. Една, доста тежичка, полуавтомат – достатъчно е да я повдигнеш, сама пада... Най-добрите, разбира се, са от „Заводите Круп-Вятово“ – център на циганската ковашка манифактура.

Всички мотики са заточени по водещи технологии на „Жилет“ и „Шик“, с миниъглошлайф, холандско производство, шайба номер осем, при дванадесет хиляди и петстотин оборота в минута!

Ако се използват за бръснене, биха възникнали известни затруднения, предвид дългият им сап-дръжка от липово дърво. При съответни тренировки, би могло да се получи бръснене, но на съседа, което носи известни рискове. Затова фирмата препоръчва, така заточените мотики да се ползват предимно за копане. Тогава именно, сапът им е особено полезен и подходящ. Например за подпиране.

Специално за моята практика, имам разработена технология за рационално подпиране. При дълга и изнурителна работа, каквато е копането на лозе, копаещият, който не е от желязо и за него няма резервни части, се нуждае от кратък отдих. Постъпваме по следната схема:

Металната част се застопорява долу, ниско в прегръдките на майката земя, с тенденция за неопределен по време престой. Острието е ориентирано северо-източно, по посока на откриващата се панорама, на сто и осемдесет градуса спрямо подпиращия се. Изящно изработеният сап-дръжка, възлиза вертикално, нагоре, само с три градуса отклонение, по посока брадата на индивида. Небрежно кръстосаните ръце с лекота поемат тежестта на наклоненото тяло, като при това, върхът на сапа надеждно лагерува в отрудената длан. Краката са изнесени на задна позиция. Ако спуснем отвес, той трябва да е ъглополовяща на така образуваната фигура. Погледът е като на активно почиващ, между два трудови

подвига. Продължителността на тази поза е право пропорционална на здравината на дръжката-сап.

Забелязал съм, че когато съм с мотика в ръка, редовете изведнъж стават много и дълги. Иначе лекият и изящен инструмент след кратка употреба загрубвява и започва да се държи некоректно. Изплъзва се без предупреждение, хвърля къчове, като се цели в левия ми пищял и разширената вена. Това съвпада с недружелюбните обноси на околната среда. Точно тогава ще се намери някой неидентифициран обект да ти пролази във врата и да ти раздвоява лоялността...

По времето, когато особено трябва да се внимава, щото бръснешката част да не скъси с няколко номера гумените ми цървули, се обажда и приспаната от експеримента болка. За известно време може да не и се обръща сериозно внимание. Препоръчително е да се тананика класическото: „... юнак лозе копае, ахмак вино пие...“, стъкмено по мелодията на квартетното адажио от „Лебедово езеро“.

Оп-па-ла! Кръстът! Сецна се! Знаех си, всеки с кръста си и аз с моя! Вече мотивирано, подпрян удобно на любимата мотика, мога да отдам дължимото на разкошния пейзаж, амфитеатрално разположен в краката ми. Това е предимството, да имаш на баир лозе! Скритото за наведения копач, е така щедро за любознателния надарен, умело подпрян, наблюдател.

За непрофесионалното око пейзажът е тривиален. Рамкиран отляво и отдясно с бетонните колове, отдолу с телта и гъстите филизи на лозите. Отгоре няма рамка. Облаците влизат и излизат от картината както си искат. Колко авангардно! Изглежда спазват някакво художествено правило, защото винаги са убедителни, връзват се добре с околната среда. Понякога звучат експресивно, драматично. Бравурно рошави, с абстрактни форми, невероятни цветове, изпраскани направо с шпаклата. Или с грубата четка. Скалите – непредсказуеми. Всеки път различни. Насечени – направо с гъста паста... Къщите на селото кротко си пасат ниско долу до реката. Мостчето и то – хем сладникаво, хем истинско. Зависи кой ще го пипне. В ръцете на някой по-втора ръка художник, не му мърда кича... В наши ръце, обаче, къде ти – хем четливо, хем модерно. Има да се кокорят... Е-е-ех, сега да съм художник, а не копач!

Мислено посягам към мотиката. Мислено кръстът ми се съпротивлява. Порочното ми въображение диктува: „... при такива ситуации е препоръчително болното място да се масажира чрез тъпчене с боси петички от маце в горния курс на близката гимназия...“.

– Ще ти дам аз на тебе, едно маце! – подвиква доброжелателно една

бяла кърпа, мяркаща се няколко реда по-навътре в лозето. Кърпата си копа без проб-леми с кръста и чете мислите ми от разстояние. Това последното – безпогрешно и вече тридесет години. Позната ситуация...

– За къде си се разбързала?

– Ами виж кое време е!

– Кое?

– Ракиено, кое!

Кръстът внезапно ме отпуска. Мацето с босите петички нацупено слиза от болното ми място. Обидената му муцунка минава на заден план.

– Ще го мина с мотофрезата.

– Кога?

– По мотофрезено време...

– Бива!

След като и в най-смелите си мечти не успях да електрифицирам някоя от елитните си мотики и по този начин да я включа на автомат, се снабдих с мотофреза. От немай къде... Да ровичка с проектната си дълбочина от петнадесет сантиметра, да ме спасява от така наречения „гюрлюк“ – бурени и плевели. Сушево, несусево, друго я вирее, я не, за гюрлюка празно няма! Сочен, буен, да му се ненагледаш. Само мотофрезата му идва отхак! Така е в рекламните клипове. Върви си тя и си подсвирква последния топ-хит от емтивито. Икономична, практична, здрава, ровичка си, да ѝ се ненарадваш. Човекът-оператор, прикрепен зад нея е почти излишен. Ей тъй, просто си върви, натоварен само с контролни функции. Земята след него като каймак. Дълго време – никакви плевели!

Съдбата ме среща с мотофреза-пловдивчанка. От ония, дето са връщани от много панаири. Двигателчето – американско, по японски лиценз на „Кавзаки“. Само като го погледна и заработва като шевна машина „Сингер“, едни такива ситни бодове, не шие, а бродира... няма туй-онуй, има-няма бензин, трака. Ясно, че японо-американската дружба е наред...

Българската част – железарията, обаче, не е на същото мнение. Само като си помисля за нея и се разпада. Още при покупката се наложи да я актуализираме. Навярно ми се е паднала фрезата-макет, с толкова бутафории беше нагиздена. Заменихме, каквото можахме с подръчни и подкрачни материали. Изцяло влезе в употреба един детски конструктор на сина ми от предучилищния му период, пружините на едно походно легло оенде производство, както и бракувани детайли от „Волга М-21“ и

сешоар „Фьон“. Външно заприлича на модерна скулптура от Георги Чапкънов. Но само външно. Вътрешно беше жив дявол, своенравна, с тежък характер. Ни се води, ни се кара. Също като тъща ми – сестри да бяха, нямаше така да си приличат. Малко само да се разсея, да притъпя революционната си бдителност, току ще ми прищипе болезнено прасеца или ще ми повлече крачола. „Сингерът“ ще започне да прескача бодове и да къса конеца. Веднъж ремъците ми повлякоха лявата китка и я прекараха през всички водещи шайби. Сега пръстите ми са изящно издължени като на виртуоз цигулар или гинеколог, докато на дясната ми ръка са като на тракторист с втора специалност касапин... Няма да ви описвам, за да не ми падне съвсем рейтинга, как на заден ход ме набута в бетонния резервоар за бордолезов разтвор, който пък отдавна не беше ползван и жабунясал колкото си иска...

Ако успея да подкарам пловдивчанката, не ми остава време ни кръст да ме заболи, ни крайник. Виж зъб – да! Стискам зъби и скърцам... Току хукне напред, като на рали, ще направи някоя поразия. Я лоза ще откърши, я ще строши бетонен кол. Има и леви уклони, склонна е към саботажи; боксува, подскача и току забие нос и се окопава като фокстериер.

След близо тригодишно мирно съвместно съжителство, си поопознахме характерите. И аз не съм цвете за мирисане. Заимствал съм от съседите всички лоши думички, ползвани по адрес на магаретата им. Изработил съм си един чудесен шут с гумен ботуш четиридесет и пети номер, за вкарване в правия път. Има ефект. Пловдивчанката подвива задница – казва се продълбочител – и дълго се държи нормално, докато пак я прихване и хукне.

На връх моя патрон – Св. Св. Четиридесет и пет мъченици, я изгървах. Изтръгна от ръцете ми командния пулт, като бясна фрезира реда на зиг-заг, изви към зелето, накълца го като салатата за ракия, прибави му и половин леха целина за повишаване на потентността и прескочи у съседите. Там каква я свърши, не смея и да си помисля даже...

Следите и се губиха цели два дни. Оскъдна информация получавахме само от криминалната хроника. На третия ден се върна кротка, кротка, с два нови болта от „Пежо“, дъх на фалшиво уиски, както и резервоар зареден с безоловен бензин...

Като припалваше изгърси:

– Айм, айм, айм... сори (съжалявам)... пър, пър пър... пър, пър, пър...

Пловдивчанките са така!

Март 1994 г.

КРАЙ

© 1994 Велимир Петров

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11027>]